

آیا کتاب در سبد خرید مخاطبان کم‌رنگ شده است؟

مخاطبان بوکتاب می‌گویند: نه!

«بوکتاب» به احترام فردوسی به پا خاست

آیا کتاب در سبد خرید مخاطبان کم‌رنگ شده است؟

مخاطبان بوکتاب می‌گویند: نه!

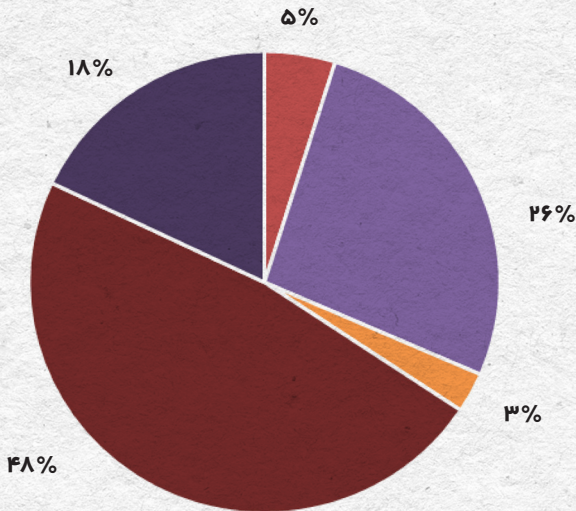
حمید عابدین نیا، مدیرعامل

است از دریچه‌ی این تحلیل نکاتی کاربردی برای فعالان صنف در رابطه با قیمت‌گذاری ارائه شود. در قدم اول، آنچه از نمودار زیر به دست می‌آید آن است که، خوشبختانه فروشگاه‌های بوکتاب به مشخصه‌ی اصلی خود که شناسای او به مخاطبان است (و چیزی نیست جز این مهم که تمرکز فروشگاه‌ها روی تسهیل دسترسی مخاطبان به کتاب‌های کودکان و نوجوانان) پایبند بوده و بیش از ۹۰٪ فروش انجام شده از کتاب‌های این گروه سنی بوده است.

در شماره‌ی قبلی نشریه به ارائه‌ی آماری توصیفی از فروش کتاب در سال ۱۴۰۱ در فروشگاه‌های بوکتاب پرداختیم و دیدیم که علی‌رغم شرایط اجتماعی حاکم بر سال گذشته، و برخلاف گزارش بسیاری از همکاران عزیز از فروشگاه‌های کتاب؛ میزان فروش کتاب در این سال در فروشگاه‌های بوکتاب رشدی حدود پنج‌درصدی را نسبت به سال ۱۴۰۰ تجربه کرد. نوشتار حاضر سعی بر آن دارد تا با تحلیل دقیق‌تر آمار فروش سال ۱۴۰۱، به بررسی جایگاه کتاب در سبد خرید مخاطبان بپردازد و امید

تعداد فروش کتاب‌های گروه‌های سنی در سال ۱۴۰۱

■ نوجوان (۱۲ تا ۱۷ سال)
 ■ کودک (۶ تا ۱۱ سال)
 ■ کودک و خانواده (تا ۵ سال)
 ■ خردسال (تا ۵ سال)
 ■ بزرگسال

کتاب به عنوان کالایی تجاری در کشور عزیز ما، به وضوح در دسته بندی اول و دوم قرار نمی‌گیرد؛ لذا عدم وابستگی نسبی میزان فروش آن به قیمت، می‌تواند موید این مطلب باشد که جامعه‌ی مخاطبان بوکتاب در سال ۱۴۰۱ با کتاب مشابه کالاهای گروه سوم رفتار کرده‌اند.

در تحلیل خود به منظور پیشگیری از تاثیر داده‌های خارج از عرف در قیمت کتاب‌ها ۰.۵٪ از ارزان‌ترین و گران‌ترین کتاب‌ها را حذف کردیم، که بدین ترتیب کتاب‌های ارزان‌تر از ۵۰۰۰ تومان (گروه ۰) و گران‌تر از ۲۰۵۰۰۰ تومان (گروه ۱۰۱) از بررسی کنار گذاشته شدند. در مرحله‌ی بعد بازی قیمتی کتاب‌های موجود در هر گروه سنی را به ۱۰۰ دسته تقسیم کردیم (به این معنی که اختلاف کف و سقف هر گروه قیمتی ۲۰۰۰ تومان است) و میزان فروش جمعی هر یک از دسته‌ها را مورد محاسبه قرار دادیم. آنچه در این تحلیل مشاهده شد آن است که میزان فروش کتاب در دسته‌های قیمتی پرمخاطب وابستگی چندانی به قیمت نداشته‌اند. مثلا در جدول بعدی آمار فروش ۲۰ گروه قیمتی پرمخاطب گروه‌های سنی کودک و خردسال را می‌بینیم که بیش از ۸۰ درصد فروش کل گروه‌های سنی مورد نظر را داشته‌اند. آنچه در این جدول به وضوح دیده می‌شود این است که رابطه‌ی چندانی بین بازی قیمتی کتاب‌های یک گروه و میزان اقبال مخاطبان به آن مشاهده نمی‌شود. مشابه همین رفتار در دیگر گروه‌های سنی کتاب (شامل نوجوان، بزرگسال و «کودک و خانوادگی») هم مشاهده شد.

نکته‌ی حائز اهمیت بعدی در تحلیل این آمار عکس‌العمل مخاطبان به قیمت فروش کتاب‌هاست. تحلیل این رفتار کمک می‌کند تا با اطمینان خاطر بیشتری جایگاه کتاب را در سبد خرید خانوار تصویر کنیم. امیدواریم نمایه‌ی به دست آمده به فعالان اقتصادی این حوزه یاری‌رسان باشد تا با دیدی واقع‌گرایانه در بحث خطری قیمت‌گذاری دقیق شده و موجبات گسترش دسترسی مخاطبان‌شان را به کتاب‌های تولید شده فراهم سازند. یکی از راه‌های شناخته شده در تحلیل جایگاه یک محصول در سبد خرید مشتریان (که در نوشتار کنونی از آن بهره می‌بریم) بررسی رابطه‌ی قیمت با تقاضا است. معمولا در این شیوه، سه گروه از کالاها وابستگی چندانی به قیمت نشان نمی‌دهند: گروه اول کالاهای اساسی هستند که نیاز روزمره و حیاتی افراد را برطرف می‌سازند و شاید نیازی به بیان مثال نداشته باشند. گروه دوم کالاهایی هستند که در بازار با کمبود عرضه نسبت به تقاضا روبه‌رویند. مثلا در شرایطی که کالایی خاص مثل خودرو، کمتر از نیاز جامعه امکان عرضه داشته باشد، نوعا مشتریان خودروی قیمت را به عنوان عاملی ثانویه برای خرید خودروی خود در نظر می‌گیرند. گروه سوم اما کالاهایی را شامل می‌شود که انتظارات خاص مخاطب را بر طرف می‌سازند. کالاهای هنری خاص مثالی گویا برای این گروه محصولات هستند. در واقع در این گروه عوامل متعدد دیگری غیر از قیمت پیشران اصلی، محرک نیاز مخاطب و تکمیل فرایند خرید توسط او هستند.

تعداد کل کتاب‌های فروش رفته ۲۰ گروه اول قیمتی	۲۰ گروه قیمتی پرمخاطب به ترتیب میزان فروش	پرمخاطب‌ترین گروه قیمتی	متوسط قیمت	تعداد کل کتاب فروش رفته	گروه سنی
۲۲۰۰۰۰ جلد	۶، ۱۳، ۲، ۱۶، ۳، ۱۱، ۰، ۶، ۵، ۱۲، ۲۳، ۷، ۱۸، ۹، ۱، ۴، ۳۱، ۱۵، ۱۰، ۲۱	۶ (۱۷ تا ۱۹ هزار تومان)	۲۸۵۰۰ تومان	۲۶۰۰۰۰ جلد	خردسال
۳۸۹۰۰۰ جلد	۰، ۱، ۲، ۰، ۸، ۱۶، ۳، ۱۳، ۱۱، ۶، ۱۴، ۲۳، ۱۲، ۱۰، ۷، ۱۸، ۴، ۱۵، ۲۱، ۲۸، ۹	۶ (۱۷ تا ۱۹ هزار تومان)	۲۹۰۰۰ تومان	۴۶۷۰۰۰ جلد	کودک

در کنار غفلت از تورم سالانه، و دوره‌ی فروش یک تیراژ کتاب می‌تواند مسبب آسیب اقتصادی جدی به ناشران محترم شود. بنابراین بحث قیمت‌گذاری در کنار موضوع حقوق مولفان، کتاب‌سازی مناسب و... نقشی حیاتی در زیست اقتصادی پایدار صنعت نشر خواهد داشت.

اگر با این تحلیل بپذیریم که میزان فروش کتاب در تمام گروه‌های سنی وابستگی چندانی به قیمت کتاب‌ها ندارند؛ ضرورت توجه ویژه ناشران محترم به بحث قیمت‌گذاری اهمیتی دوچندان می‌یابد. همان‌طور که در گزارشاتی شفاهی از ناشران محترم هم شاهد آن بوده‌ایم؛ در نظر نگرفتن این نکته در قیمت‌گذاری

گزارش فعالیت‌های شعب «بوکتاب» در فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۲

یک سال نوی پُرشور!

فروردین و اردیبهشت امسال، فروشگاه‌های بوکتاب در تهران، بندرعباس و مشهد، روزهای شلوغ و پرونقی را پشت سر گذاشتند؛ آنچه در ادامه می‌خوانید شرحی است از رویدادهای فرهنگی مجموعه‌های ما در دو ماه آغازین ۱۴۰۲.

نمایش و کاردستی انجام می‌دهند. دیگر کارگاهی که به صورت هماهنگ در هر سه شعبه برگزار می‌شود و مخاطبان را به خود جذب کرده است، کارگاه "آزمایش‌های علمی" می‌باشد. در این کارگاه‌ها کودکان و نوجوانان به صورت عملی با فعالیت‌های شیمی و فیزیک آشنا شده و به انجام این آزمایش‌ها می‌پردازند.

از بهمن‌ماه سال گذشته کارگاه جدیدی در مشهد برگزار شد، با عنوان "کتاب بازی". استقبال بسیار خوب مخاطبان از این کارگاه‌ها در مشهد سبب شد بعد از هماهنگی‌های صورت گرفته در کمیته روابط عمومی، در آینده این کارگاه در بندرعباس و تهران هم برگزار شود. در این کارگاه کودکان به کمک تسهیلگر، فعالیت‌های خلاقانه‌ای از قبیل بازی،

- کارگاه‌های آموزشی کاردستی با تسهیل‌گری خانم محمده رحیمی
- کارگاه‌های آموزشی بازی
- کارگاه کتاب‌بازی با تسهیلگری خانم مهرآذین مدرس (فعال‌حوزه‌ی کودک و نوجوان)
- کارگاه مهارتی آزمایش‌های ساده‌ی علمی
- کارگاه فرزندپروری با موضوع همدلی و درک متقابل

بوکتاب بندرعباس

- مسابقه طراحی تمبر به مناسبت روز ملی خلیج فارس
- کارگاه قصه‌گویی خاله باران (شادی آزاد)
- کارگاه قصه‌بازی (در جست‌وجوی جزیره) با اجرای خانم هانیه هادی‌نژاد
- کارگاه مهارتی آزمایش‌های ساده‌ی علمی
- کارگاه فرزندپروری با موضوع همدلی و درک متقابل
- کارگاه موسیقی با همکاری آقای هاشمی، مدرس موسیقی کودک و نوجوان
- کارگاه کودک خوشحال (بازی و سرگرمی)

بوکتاب باغ کتاب تهران

- مسابقه طراحی تمبر به مناسبت روز ملی خلیج فارس
- تقدیر از دو معلم مشتری که از مخاطبان وفادار مجموعه هستند
- کارگاه خمیربازی با تسهیلگری خانم محمدخانی
- کارگاه بازی شوت‌برد و لگو با تسهیلگری خانم محمدخانی
- کارگاه رنگ‌انگشتی
- کارگاه کاردستی (با مواد دورریختنی) با تسهیلگری خانم ابراهیمی
- کارگاه کاردستی (با محوریت کاغذ و فیچپی)
- کارگاه کاردستی با محوریت نقاشی با برگ درختان
- کارگاه مهارتی آزمایش‌های ساده‌ی علمی
- بازدید مدارس و مهد کودک‌ها

بوکتاب مشهد

- مسابقه‌ی طراحی تمبر به مناسبت روز ملی خلیج فارس

مراسم بزرگداشت فردوسی و پاسداشت زبان پارسی در هر سه شعبه‌ی بوکتاب برگزار شد

«بوکتاب» به احترام فردوسی به پا خاست

روز بزرگداشت فردوسی و پاسداشت زبان فارسی، امسال در هر سه شعبه‌ی بوکتاب با شکوهی فراوان برگزار شد.

با نقالی کودکان برگزار شد و با استقبال فوق العاده‌ای هم از سمت مخاطبان روبه‌رو شد.

در مشهد به بهانه‌ی روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و پاسداشت زبان فارسی، در ۲۵ اردیبهشت ماه، بوکتاب میزبان مخاطبان خود در کارگاه «مرد قصه‌گو» بود.

در این کارگاه، خانم غزال مؤذن، کارشناس ارشد ادبیات کودک و نوجوان و مربی کارگاه‌های کودک و شاهنامه، در قالب طراحی یک بازی، فردوسی حکیم را به کودکان پنج‌تاده سال معرفی کرد و پس از آن خانم حورا پارسیان، نفر نخست ششمین جشنواره‌ی شاهنامه‌خوانی بانوان و صنم علی‌نیا، مقام نخست ادوار مختلف جشنواره‌ی شاهنامه‌خوانی کودک و نوجوان در کشور، به شاهنامه‌خوانی و نقالی پرداختند.

در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۴ در تهران و به مناسبت روز بزرگداشت فردوسی با همکاری بنیاد فردوسی و روابط عمومی باغ کتاب، مراسم شاهنامه‌خوانی و نقالی برگزار شد، در این برنامه که از ساعت ۱۷ الی ۱۹ به طول انجامید، یاسر موحد به عنوان مجری و مرشدان: «ناری» و «بهمنش» به نقالی پرداختند، همچنین هنرمندان کودک و نوجوان هم شاهنامه‌خوانی کردند. دومین مراسم بزرگداشت فردوسی (شاهنامه‌خوانی و نقاشی کودک) هم روز ۱۴۰۲/۰۳/۲۶ از ساعت ۱۷ الی ۱۸ با اجرای الهه لکی (ویژه‌ی گروه سنی بالای سه سال) برگزار شد.

در بندرعباس هم به مناسبت بزرگداشت فردوسی و پاسداشت زبان پارسی، روز سه‌شنبه ۲۶ اردیبهشت کارگاه رستم و سهراب با اجرای هانیه هادی‌نژاد، همراه

بچه‌ها! در تابستان کتاب بخوانید

● در ایجاد علاقه بکوشید

خیلی وقت‌ها عملکرد ضعیف بچه‌ها در دوران تحصیل به خاطر این است که به آن درس علاقه ندارند. تابستان بهترین فرصت برای ایجاد علاقه است. آن‌ها را به کلاس‌های متفاوتی ببرید. مثلاً اگر از ادبیات بیزارند آن‌ها را در یک کلاس داستان‌نویسی خوب ثبت نام کنید یا از ایده‌های بازی و ریاضی برای درس ریاضی کمک بگیرید. بگذارید بچه‌ها در فرصت تابستان با درس‌ها آشتی کنند.

● درس را به زندگی روزمره وارد کنید

زمانی که بچه‌ها درسی را عملی‌تر تمرین می‌کنند، آن را بهتر یاد می‌گیرند. ممکن است در طول سال تحصیلی به هر دلیلی این اتفاق نیفتد. می‌خواهید جمع و تفریق یادشان نرود؟ بدهید فاکتورهای خریدتان را چک کنند تا از درست بودن آن مطمئن شوند. می‌خواهید خواندن و نوشتن یادشان نرود؟ بدهید برای پدر بزرگ و مادر بزرگشان نامه بنویسند. درباره‌ی مباحث بازیافت علوم، مواد غذایی، جانوران و گیاهان حرف بزنید و سعی کنید آن‌ها را در زندگی روزمره‌ی خود به کار ببرید.

● جلو نزنید!

خیلی وقت‌ها پدر و مادرها فکر می‌کنند، اگر فرزندشان درس‌های سال بعد را جلو بچسباند با آغاز سال تحصیلی، مشکل درسی نخواهد داشت اما باید بگویم که اشتباه بزرگی مرتکب می‌شوند؛ نه تنها کمک درسی نمی‌کنند بلکه به بچه‌ها آسیب هم می‌زنند، چرا که پایه‌ی ضعیف آن‌ها تقویت نمی‌شود، دیگر این‌که باعث می‌شود در طول سال تحصیلی بعد، سر کلاس درس را به دقت گوش ندهند. پس لطفاً در تابستان سراغ درس‌های سال بعد نروید، چون نه تنها کمکی نمی‌کند، بلکه آسیب‌زا نیز هست.

مطالعه برای همه جور درد و مرضی خوب است. از بچه‌ها بخواهید که در تابستان کتاب بخوانند تا بر رشد فکر و ذهنشان تاثیر بگذارید، این‌طوری غیرمستقیم درس‌ها را هم تقویت کرده‌اید. حتماً بچه‌ها را عضو کتابخانه کنید، از آن‌ها بخواهید قسمتی از کتاب را که دوست داشته‌اند برای شما بخوانند و درباره‌ی آن با هم گفت‌وگو کنید.

● لطفاً جذابش کنید!

نمی‌شود یک کتاب حل تمرین صد کیلویی جلوی بچه‌ها بگذارید و ایشان انتظار داشته باشید با میل و رغبت بنشینند پای آن. فعالیت‌های درسی تابستان را جذاب‌تر کنید. یک راه آن این است که از بچه‌ها بخواهیم کتاب‌های غیر درسی بخوانند. اگر فرزندان در املا ضعیف است از او بخواهید با سس روی لازانیا دیکته بنویسد! توی سایت‌ها بگردید و بازی‌های ریاضی پیدا کنید. هر قدر جذاب‌تر باشید احتمال این‌که بچه‌ها فعالیت‌های تابستانی را انجام بدهند بیشتر است.

● گریه نباشید، درگیر باشید!

نمی‌شود هر لحظه و ثانیه در تابستان به بچه‌ها گفت درس بخوانند. نمی‌شود تهدیدشان کرد یا بابت درس نخواندن برایشان خط و نشان کشید. نمی‌شود در تعطیلات تابستان، بچه را یک ساعت بکنید توی اتاق و بگویید درست را بخوان؛ یا مثلاً وسط مهمانی و مسافرت خوش بگذرانید و از او بخواهید تنهایی درس بخواند. (شده هفته‌ای نیم ساعت) با هم یک فعالیت درسی انجام بدهید. این‌طوری هم از احساس بدبختی درس خواندن وسط تابستان می‌کاهید و هم یک فرصت خوب برای تعامل با فرزندان به دست آورده‌اید.